

DEMO

Democratie
op z'n
Azerbeidjaans

KERST
2005

Jonge
Democraten

Ik wil beter onderwijs! - de actie
Verslag najaarscongres 2005
Een nieuw Landelijk Bestuur
De ideologische worsteling
Privacy vs terrorismebestrijding
Ontwikkelingssamenwerking

Redactioneel

Door **Gijs ter Haar**

Het zal jullie vast niet zijn ontgaan dat de SGP-jongeren onlangs flink wat publiciteit wisten te scoren door een relletje te veroorzaken met een interview met onze minister Pechtold in hun ledenblad "Ons Contact".

Sindsdien heerst er op de redactie van de DEMO een sterk gevoel van 'dat willen wij ook!'. Helaas echter had van Aartsen had geen tijd voor een interview.

Maar niet getreurd, er is zoveel ander moois. Het congres is weer geweest en het nieuwe bestuur is geïnstalleerd. Gefeliciteerd! Voor wie ze nog niet kent: in deze DEMO stellen de dames en heren Landelijk Bestuur zich aan jullie voor in een gezamenlijk interview.

Naar aanleiding van de vorige editie vroegen sommigen op het congres zich af of we voortaan altijd themanummers gaan maken. Dat is niet het geval. Dit is de laatste DEMO die jullie dit jaar ontvangen, maar het is geen dubbeldik kerstnummer, gevuld met slechte recepten en paginagrote puz-

zels. Het is gewoon weer een DEMO als vanouds, waarin alle thema's aan bod komen. Althans, ze komen aan bod voor zover jullie ze aan bod laten komen door erover te schrijven natuurlijk. Tot vreugde van de redactie blijkt er echter altijd weer genoeg volk onder de Jonge Democraten dat zijn geletterdheid met gefundeerde meningen wil combineren.

Zo vind je in deze aflevering onder meer maar liefst twee artikelen over onderwijs, een kijkje in de keuken van de Azerbeidjaanse versie van democratie en een zeer doorwrocht stuk over liberalisme. Voed je grijze cellen en spoor ze aan tot nieuwe ideeën, die we dan hopelijk volgend jaar in de DEMO kunnen terugvinden.

Tot slot wens ik iedereen een fijne kerst en zo. Dank aan iedereen die dit jaar voor de DEMO geschreven heeft en voor iedereen geldt: zet op je lijstje met goede voornemens 'meer schrijven voor de DEMO'.

Gijs ter Haar,
Hoofdredacteur

Colofon

21^e Jaargang – nummer 5
kerst 2005

DEMO is een uitgave van de **Jonge Democraten**, onafhankelijke politieke jongerenorganisatie sinds 1984.

Oplage: 1300 exemplaren

DEMO redactie:

Gijs ter Haar, Fleur de Groot, Charlotte Meindersma, Hugo van Haastert, Lourens Dinger, Michiel Kellner en Rukiye Kaya

demo@jongedemocraten.nl

Deadline DEMO 1 van 2006:

30 januari 2006

Bijdrages in deze DEMO van:

Het Landelijk Bestuur, Alexander Scholtes, Anke Peters, Anja de Vries, Elze 't Hart, Friedolien de Fraiture en Stefan van der Esch.

Foto voorpagina:

© Thijs Brandenburg

Landelijk Bestuur JD

Postbus 660, 2501 CR Den Haag
fax: 070 – 364 19 17
info@jongedemocraten.nl
www.jongedemocraten.nl

Drukkerij Uleman

Goudstraat 6, 2718 RC Zoetermeer
tel: 079 – 361 40 26
info@drukkerijuleman.nl
www.drukkerijuleman.nl

Nieuw! Het JD Klankbord

Door **Bram Fokke**

Één van de doelstellingen die het nieuwe LB heeft geformuleerd is het beter betrekken van de leden bij het uitdragen van het JD geluid. Om ervoor te zorgen dat iedereen een gelijke kans heeft hierover mee te praten presenteren wij u: Het JD Klankbord!

Het Klankbord is een e-mail lijst, waarover het LB de leden kan verzoeken om een reactie bij beslissingen waarbij dit handig is. Ieder lid kan verzoeken op deze lijst geplaatst te worden, dus iedereen kan meepraten.

We hebben de volgende regels van gebruik opgesteld om handig mechanisme niet te veranderen in een spammonster van Dood en Verderf:

- Alleen LB'ers mogen mail sturen naar dit adres.
- Natuurlijk kunnen andere leden ook gebruik maken van dit mooie instrument, maar dat moet dan via het LB georganiseerd worden.
- De antwoorden worden verstuurd naar het betreffende bestuurslid, niet naar de hele lijst.
- We gaan niet voor ieder wisewasje een mailtje rondsturen.
- We geven reacties enige tijd, maar hoe later je reactie, hoe kleiner de kans dat deze meegewogen wordt. We proberen er naar te streven dat er minstens 24 uur tussen het rondsturen van de vraag en de beslissing zal zitten.

Dit alles om ervoor te zorgen dat als er een mailtje over de lijst verstuurd wordt, dat mailtje wel zin heeft en gelezen gaat worden.

Tot slot nog even de opmerking dat de uitkomsten van dit klankbord een belangrijke factor zijn, maar niet de enige factor in onze beslissingen.

Je kunt je opgeven voor het Klankbord door een mailtje te sturen naar:
pers@jongedemocraten.nl

Met vriendelijke groet,

Bram Fokke
Secretaris Pers en Vice-Voorzitter JD ➤

De JD wil beter onderwijs

Door Anke Peters

Op het afgelopen D66-congres in Delft zette de JD zich weer goed 'in the picture' met de nieuwe onderwijscampagne "Ik Wil Beter Onderwijs!". Gehuld in blauwe polo's en met een groot zelfgemaakt schoolbord met daarop de campagnetitel, zette een tiental JD'ers zich in om de leden van D66 te overtuigen van de noodzaak van vernieuwingen in het onderwijs.

Het idee voor de nieuwe campagne werd geboren op het laatste intro-weekend. Terwijl buiten de moties werden geschreven voor het oefencongres, bogen zich binnen de leden van de werkgroep onderwijs over enkele opiniestukken geschreven door diezelfde werkgroepleden. Tijdens het bespreken ervan, rees het gevoel dat er nog veel meer mee gedaan kon worden. We hebben meningen die uitgewerkt zijn in een aantal goede opiniestukken, maar die waarschijnlijk niet door veel mensen gehoord zouden worden. Duidelijk was wel dat we vooral D66 wilden overtuigen van onze ideeën en dat alleen het schrijven van artikelen voor kranten daarvoor niet genoeg is. Hoe kun je dat beter doen dan met een in het oog springende campagne op hun eigen territorium? De inhoud van de campagne kwam te bestaan uit de vier belangrijkste punten van de werkgroep: het persoonsgebonden budget, de integratie van het VMBO en MBO, open en democratische scholen door middel van een acceptatieplicht en het recht op speciaal onderwijs voor iedere leerling wanneer dat nodig is. De campagne was geboren, en al snel kreeg het ook een naam. De JD pleit voor beter onderwijs, en voor een samenleving die de ontwikkeling van het individu voorop zet. De combinatie daarvan maakt: Ik Wil Beter Onderwijs!

Nu was het tijd om in actie te komen. Met nog maar anderhalve maand te gaan voor het congres, moest er haast worden gemaakt om de campagne in elkaar te zetten. Onder het genot van een hapje en een drankje in Leiden werden begin oktober alle ideeën van de aanwezige onderwijs- en promotie-tijgers geïnventariseerd. Een hoop ideeën vlogen over tafel, variërend van het maken van een schoolboek met daarin cijfers over het huidige onderwijs tot een zelfgemaakt campagnelied! Aan het einde van de avond stond er een campagneteam klaar dat zin

had om aan het werk te gaan en waarvan iedereen een taak had. Er moest een site komen, folders gemaakt, teksten geschreven en een schoolbord in elkaar gezet worden met als uiteindelijk doel: onderwijs nog hoger op de kaart zetten bij D66 en daarmee ook hun uiteindelijke manifest beïnvloeden op het Congres van de Toekomst.

Ondanks dat er weinig tijd restte voor het campagneteam lukte het toch alles in orde te krijgen voor 5 november, de dag dat de campagne van start zou gaan. Al ruim voordat het congres van start ging was het campagneteam aanwezig om het schoolbord op te zetten en iedere D66'er die binnenkwam te attenderen op onze campagne en ze een folder in de vorm van een uitklapbaar schoolbord te geven. De flyer bevat in het kort een pakkende samenvatting van de campagnepunten. Daarnaast was er het plan om tijdens de 'fringemeeting' over opvoeding en ontplooiing de discussie zoveel mogelijk te domineren en onze overtuigingen te laten klinken. Dat plan slaagde. Onze portefeuillehouder kreeg meteen het eerste woord en daarmee ook de kans om de discussie een aftrap te kunnen geven. Op onze standpunten werd verdeeld gereageerd door de aanwezigen. De reacties waren soms heel positief en steunend, of mensen

waren het juist totaal niet met ons eens. Dat onderwerpen als bijzonder onderwijs leven bij de aanwezigen was duidelijk merkbaar aan de verhitte discussies. Na afloop van de bijeenkomst kwamen veel van de aanwezigen naar de campagnestand (het schoolbord) toe om na te praten en te discussiëren over de punten. Daar waren ook de vier opinieartikelen waar de campagne op was gebaseerd om in te lezen. Dat niet iedereen het met ons eens was, deed voor de meeste D66'ers niets aan af dat ze het initiatief goed vonden en de uitwerking ervan erg origineel.

Nu het onderwijs, mede dankzij de campagne, weer helemaal in de kijker stond bij D66, eindigt het niet bij alleen flyer en discussiëren tijdens een congres. We wilden D66 ook de kans geven om hun mening over onze standpunten te geven, en die kans kregen ze op 24 november. In een buurthuis in Amsterdam ging de portefeuillehouder onderwijs in debat met D66 kamerlid Boris van der Ham, een docent onderwijsbeleid en een medewerker van de wethouder onderwijs van Amsterdam, samen met het campagneteam en enkele geïnteresseerde D66'ers. Ieder onderwijspunt werd kort ingeleid, waarna twee leden van het panel een fel debat met elkaar erover aangingen en vervolgens bijval (of niet) kregen van het publiek. Over de gehele linie genomen was aan het einde van de avond het enthousiasme over de standpunten licht gedaald, maar dat doet niets af aan de fantastische campagne die is neergezet! ➤

Foto: © Jan Wouter Langenberg

“Logica is ook niet alles!”

Een verslag van het 46^e congres te Den Haag

Door Charlotte Meindersma

Afgelopen oktober was het weer tijd voor ons 46^e congres. Na jaren waren we weer terug in onze Hofstad. Congreslocatie was ditmaal theater Concordia. Het zou een bomvol congres worden. Nieuwe resoluties, veel moties en amendementen en ook aan sprekers zou het ons ook niet ontbreken.

Het congres werd geopend door Mei Li Vos. Voorzitster van AVV, alternatief voor vakbond. De nieuwe vakbond voor jongeren en freelancers. “Het lijkt weer 1966 (...) als alles goed gaat heffen wij onszelf op een gegeven moment ook weer op” De zaal leek het bijzonder met haar standpunten eens te zijn. Er bleken dan ook JD'ers in de zaal te zitten die al lid waren, en middels het congres andere partijgenoten aanmoedigden lid te worden. Het was een mooie voorloper op de latere discussie over het JD standpunt over vakbonden.

Ook een groot hoogtepunt was het burgemeestersdebat. Ivo Opstelten, Ruud Vreeman en Wim Deetman (resp. Burgemeesters van Rotterdam, Tilburg en Den Haag) debatteerden over verschillende onderwerpen onder leiding van VVD'er Frits Huffnagel. Hier bleek maar weer dat ook humor niet hoeft te ontbreken. De politici waren niet te beroerd om elkaars verleden op een leuke manier naar voren te halen. Zo raketde bijvoorbeeld Huffnagel een recent incident op uit de tijd dat Vreeman in Zaandam zat. Frits Huffnagel: “Daar zat een heel leuke gemeentesecretaris, begreep ik!” Ruud Vreeman: “Daar heeft u helemaal gelijk in”

Ze waren goed op dreef, dat staat buiten kijf. De heren, die nu misschien een wat ‘keurig’ voorkomen hebben bleken er vroeger wel wat van te kunnen. Zo biechtte Ruud Vreeman op dat hij vroeger nog op een biljart heeft staan dansen. Frits Huffnagel vond het in elk geval allemaal maar wat te roze wolkerig worden en ging over op een ander onderwerp: parkeerproblemen in de binnenstad. Ivo Opstelten maakte toen de intelligente opmerking: “Als ik

naar het centrum ga, dan neem ik nooit de auto, dan neem ik altijd de tram (...) dat werkt als een trein.” En ook de discussie met de zaal ontbrak niet. Zo bleek maar weer dat Frits Huffnagel ook niet alles weet, toen de volgende korte conversatie ontstond: Salima Belhaj: “Als je nou de Coolsingel afsluit voor automobilisten en daar een

de orgasmatron van Bas Nijboer (nieuw LB Promotie) in elk geval een van zijn speerpunten en zaten er in de kandidaatspeeches voor de functie van LB Secretaris Politiek hier en daar wat hartelijke stekeligheden. Overigens, als het aan Bas ligt zal het LB de komende tijd vast vaak in de kroeg te vinden zijn, want “De beste ideeën komen als je

Foto's: © Steven Rieder (www.stevenrieder.com)

groot terras bouwt voor studenten.” Frits Huffnagel: “Niet op de Erasmusbrug? Want daar kom je dan helemaal niet meer.” Salima: “Het is duidelijk dat u uit Amsterdam komt, maar dat geef niet.”

Natuurlijk bestond dit congres uit meer dan dat. Een heel nieuw Landelijk Bestuur moest gekozen worden. In tegenstelling tot de meeste congresgangers bleven de kandidaten voor het LB wel het hele congres scherp. Zo bleek

dronken bent, naar mijn mening. Maar misschien komt dat omdat ik vaak dronken ben.” Misschien herken je Bas Nijboer ook nog wel van de DEMO-voorpagina, oktober 2004, waar hij stond te debatteren met een biertje in zijn hand.

Wat is nou eigenlijk een JD congres zonder een discussie te hebben over organimo's? Gezien de beste ideeën ontstaan onder het genot van een biertje in de zaterdagavonduren van

een congres, werd door enkele JD-ers een motie ingediend waarin werd gepleit voor het verlaten van de organimo deadline naar 1.00 uur 's nachts. Toch werd de organimo afgewezen, waardoor er geen nachtelijke ideeën ingediend mogen worden. In elk geval wacht Bas een zware taak nu de organimo is aangenomen dat er JD-strings

de JD volledig tot uiting kwam. Naast station Hollandsspoor en op kruipafstand van de slaaplocatie konden wij feesten! Twee aardige vrouwen, een slecht aangesloten biertap met lauw bier en kleine koelkast voor wat fris zorgde voor onze feestvreugde. Een mooie plek om afscheid te nemen van het oude LB. Om er voor te zorgen dat

in die nacht ingaande wintertijd. Ze hadden er zelfs een wandeling van 20 minuten naar het Noordeinde voor over! Het feest werd doorgezet in een om 1.00 uur 's nachts nog lege kroeg. Nummers werden aangevraagd en opeens was gewone pils niet meer goed genoeg. Er werd gedanst, gezongen en gedronken om er de volgende dag met frisse moed weer tegenaan te kunnen gaan.

Op die volgende dag ontbraken D66'ers natuurlijk niet op ons congres. Laurens Jan Brinkhorst en Boris Dittrich mochten voor ons spreken. Over verleden, de toekomst en onderwijs. Een week later viel op het D66 congres ons de eer ten deel te merken dat wij de try-out waren geweest voor L.J.'s speech. D66 mag ons dankbaar zijn; dankzij ons zijn de slaperige stukken er grotendeels uitgehaald.

JD'ers zijn het niet altijd met elkaar eens. Dat bleek maar weer eens uit de primeur die we dit congres hadden: de finale van het nationaal JD debat. Groningen tegen Brabant. Inhoud versus humor en simpelheid. Een lastige beslissing voor de jury, bestaande uit Frits Huffnagel. Maar Brabant kwam, zag, overwon en vertrok.

Vele vragen aan kandidaat LB'ers, een zware strijd tussen de kandidaten secretaris Politiek volgden, maar we hebben het congres mooi af kunnen sluiten. Een geheel nieuw LB, een adjunct hoofdredacteur DEMO, twee nieuwe CPZ bestuursleden, wat willen we nog meer?

Over een half jaar reizen we in elk geval met z'n allen af naar het verre, maar mooie Groningen, waar al zo lang geen JD congres meer heeft plaatsgevonden.

en flatteuze lady-fit polo's in vele kleuren en maten moeten komen. Hij hoeft gelukkig dan weer niet te zorgen voor strakke broeken voor de heren. Om bepaalde uitspraken en discussies te relativiseren kwam gelukkig Alexander Scholtes (oud-LB secretaris Politiek) met de uitspraak: "Logica is ook niet alles"

Zoals een goed JD congres betaamd was er zaterdagavond ook nog een mooi feest, waarin de borrelcultuur van

Jan Paternotte geen heimwee zou krijgen naar het LB-schap kreeg hij van zijn mede oud-LB'ers een prachtige kussensloop met een foto van zijn mede-bestuursgenootjes (zonder Jan) met op de achterkant, zo groot mogelijk een 'We love Jan'.

Maar de JD zou de JD natuurlijk niet zijn wanneer een groot deel van de feestgangers na sluitingstijd nog niet even een afzakkertje nam, waarbij optimaal gebruik werd gemaakt van de

De ideologische worsteling: 3 dilemma's in het liberale discours

Door Jeroen Mimpfen

Vrijheid is een felbevochten concept de laatste tijd. Waar het liberalisme toch nog steeds vaak een vieze bijmaak oproept, wordt het concept vrijheid door meer en meer partijen omarmd als centrale leidraad. Dit laat niet alleen de aantrekkingskracht van het begrip zien, maar meteen ook de meerduidigheid ervan. In deze tekst worden drie belangrijke liberale twistpunten uiteengezet, welke zich zowel tussen als binnen de politieke partijen ontpoppen.

Zowel vrijheid als (sociaal-)liberalisme zijn begrippen die binnen de JD en D66 een centrale rol spelen in de standpuntbepaling. Veelal wordt het concept vrijheid omschreven als de vrijheid en de mogelijkheid voor een ieder om zijn of haar eigen beslissingen te kunnen maken. Beide zijden van het liberalisme komen hier in terug. Enerzijds biedt de overheid de mogelijkheid aan een ieder om zichzelf volop te ontplooiën en mee te doen aan onze maatschappij, anderzijds wordt je wel met rust gelaten voor zover je anderen geen kwaad doet met de keuzes die je maakt. In het kielzog van het gedachtegoed van politiek filosoof Isaiah Berlin komen zowel positieve als negatieve vrijheden terug in ons liberale ideaal. Onze liberale zusterorganisatie VVD beroept zich van oudsher op hetzelfde concept vrijheid, maar legt de verdeling tussen positieve en negatieve vrijheden net even meer in de richting van de negatieve vrijheden. Sinds kort beroepen echter ook de PvdA en GroenLinks zich op het begrip vrijheid. In het beginselenmanifest van de PvdA komt het begrip vrijheid bijvoorbeeld al vóór het begrip solidariteit te staan, terwijl GroenLinks naar hartelust boeken publiceert die zich geheel wijden aan de vrijheid als ideaal. Uiteraard leggen deze partijen meer de nadruk op de positieve vrijheden dan op de negatieve, en zo zie je dat een mooi spectrum aan liberale partijen zich ontpopt waarin meer of minder aandacht aan bepaalde aspecten van het liberalisme wordt gegeven. Dit is echter niet het einde van de discussie, aangezien de complexiteit van het begrip vrijheid en van de liberale stroming hiermee nog niet is teruggedrongen. Drie twistpunten kunnen onderscheiden worden in het liberale discours.

1 Allereerst is er een belangrijk twistpunt te vinden in de aard van het liberalisme zelf. Baukje Prins gaat in haar bijdrage aan het

vrijheidsdoffensief van GroenLinks uitdrukkelijk in op het spanningsveld tussen autonomie en emancipatie welke terug te vinden is in het onderscheid tussen Politiek Liberalisme en Verlichtingsliberalisme. Terwijl de eerste vorm van liberaal denken voornamelijk van vrijzinnige aard is en de mens zo veel mogelijk zelf wil laten bepalen wat de juiste conceptie van het goede is, wordt in de tweede liberale stroming juist veel meer nadruk gelegd op het nastreven van bepaalde liberale waarden als zelfontplooiing, emancipatie en persoonlijke vrijheid. Een concreet voorbeeld maakt wellicht duidelijk wat hier nu mee bedoeld wordt. Het al dan niet verbieden van hoofddoekjes in openbare gelegenheden vormt hiervoor wellicht een goede casus. Een politiek liberaal zou zeggen dat het in principe aan mensen zelf is om te bepalen of men een religieus symbool wil dragen of niet, terwijl een verlichtingsliberaal een hoofddoekje zou verwerpen op grond van een gelijkheidsideaal tussen man en vrouw. Natuurlijk zijn hierin nog verschillende stromingen te onderscheiden. Immers, men zou in principe kunnen zeggen dat men het hoofddoekje wel kan dragen maar dat men er dan zeker van moet zijn dat de persoon ook echt zelf geloofd in het symbool, en het niet doet uit een dwingende sociale norm. Openbare discussie hierover waarbij de uiteindelijke keuze toch bij het individu ligt, lijkt dan een tussenoplossing.

2 Een tweede twistpunt is te vinden in een discussie die zich bezighoudt met een centraal concept in het liberalisme: keuzevrijheid. Vanuit de oorsprong van het liberalisme wilde men het menselijk geluk zo groot mogelijk keuzevrijheid te geven. Immers, hoe meer je zelf je leven in kan richten, hoe gelukkiger je zou zijn. Tegenwoordig is deze maximalisatie van keuzevrijheid steeds vaker onder

druk komen te staan en wordt steeds meer kritiek geuit op deze keuzevrijheid. Het lijkt alsof we op sommige punten genoeg keuzevrijheid hebben, en niet de behoefte hebben deze nog te vergroten. Een verdere vergroting zou zelfs kunnen leiden tot een mindere geluksbeleving omdat men geconfronteerd wordt met keuzes waarmee men niet goed kan of wil omgaan. Zo kan wel een onderscheid worden gemaakt tussen keuzes van primaire aard en keuzes van secundaire aard. Keuzes van primaire aard volgen direct uit je identiteit en zijn erg belangrijk voor je vrijheidsbeleving. Vrijheid van godsdienst, van meningsuiting, van onderwijs, het zelfbeschikkingsrecht, en bescherming van privacy zijn allemaal voorbeelden van deze essentiële vrijheden, waarvan blijkt dat mensen deze nog steeds heel erg belangrijk vinden. Secundaire keuzevrijheden kan men eerder vinden in allerlei praktische keuzes: het merk pindakaas dat je in de supermarkt koopt, de keuze voor een energieleverancier, en natuurlijk je zorgverzekeraar. Hierbij gaat het niet zozeer om een identiteitskeuze, maar om een technische keuze, waarbij mensen voornamelijk geïnteresseerd zijn in een goed product voor een fatsoenlijke prijs. Het zijn nu juiste deze keuzes die moeilijk te maken zijn en minder lijken bij te dragen aan je geluksbeleving. Dit wordt nog eens versterkt als men geconfronteerd wordt met te veel keuzes en te weinig informatie. Helemaal moeilijk voor een overheid wordt het als men rekening moet houden met verschillende preferenties en capaciteiten om met deze keuzes om te gaan. De vraag wordt dan of het mogelijk is om mensen zelf te laten kiezen hoeveel keuzevrijheid ze zouden willen en kunnen dragen.

3 Een derde twistpunt gaat in op de verstrekkendheid van het liberalisme. Het liberalisme is van oorsprong een politieke stroming die geen grenzen kent: mensen zijn gelijkwaardig en moeten allen een gelijkwaardige kans krijgen om te participeren in de maatschappij. Zeker als men zowel negatieve als positieve vrijheden opneemt in het vrijheidsbegrip moeten grenzen geen allesbepalende rol spelen in de hoeveelheid vrijheid waar men uiteindelijk mee geconfronteerd wordt.

Een bepaalde basishoeveelheid aan kansen lijkt op zijn minst vanuit dit perspectief te rechtvaardigen. Tegelijkertijd zien we dat praktisch elke Nederlandse politieke partij die zich enigszins verbonden voelt met het liberale gedachtegoed zich allereerst bekommert om het eigen electoraat. Zowel Femke Halsema en Wouter Bos, als Jozias van Aartsen en Boris Dittrich maken zich allen voornamelijk druk om de Nederlandse hypotheekrenteaftrek, het Nederlandse onderwijsstelsel, en de Nederlandse staat van de democratie. Als het gaat om mondiaal denken, scoren allen ver onder de liberale maat. Natuurlijk moet toegegeven worden dat een eerste verantwoordelijkheid ligt bij het eigen – aan geografische grenzen verbonden – electoraat, maar men lijkt te vergeten dat men vanuit liberale principes in de huidige – op natiestaten gebaseerde – mondiale structuur ook een verantwoordelijkheid heeft voor mensen over de grenzen heen. In hoeverre een nationalistisch of collectivistisch perspectief nu echt te rechtvaardigen is, komt slechts zelden expliciet aan bod in het politieke debat, terwijl men bij de verschillende politieke partijen toch duidelijke verschillen ziet in verstrekkendheid van het universalistische karakter van het liberalisme.

Bovenstaande twistpunten vormen de kern van de verschillen in het huidige liberale politieke spectrum. Naast verschillen in de balans tussen positieve en negatieve vrijheden, zijn dit kenmerken waarbij elke partij een eigen positionering behoeft. De discussie over deze liberale twistpunten blijft echter veel te vaak onderbelicht. Hoewel zij de kern van het liberale gedachtegoed raken, maken politieke partijen geen expliciete keuzes. Te vaak blijft in het midden welke standpunten men nu inneemt op basis van welke liberale uitgangspunten. Een goede liberale discussie vraagt allereerst om duidelijkheid. Nu elke politieke partij zich met zijn beginselen klaar begint te maken voor de verkiezingen, wordt het tijd om kleur te bekennen. Men zal een positie in moeten nemen tussen het Politiek Liberalisme en het Verlichtingsliberalisme. Men zal zich moeten positioneren tussen maximalisatie en optimalisatie, of misschien wel differentiatie van vrijheid, en men zal een keuze moeten maken in de verstrekkendheid van het universalistische karakter van het liberalisme. ➔

Interview met het nieuwe Landelijk Bestuur

Door Lourens Dinger en Fleur de Groot

Nu op het congres in oktober een volledig nieuw Landelijk Bestuur was gekozen, is het zaak deze mensen aan een intensief verhoor te onderwerpen. "Ik ben heel benieuwd wat voor interview dit wordt." zei een van hen tegen ons vlak voor het interview. Het klonk wat achterdochtig, en daar was ook wel reden toe. In deze Demo staan voldoende serieuze interviews met een politiek correcte inhoud, tijd voor wat nutteloze vragen en politiek incorrecte antwoorden. Het Landelijk Bestuur heeft immers op het congres alle gelegenheid gehad om zich serieus te presenteren.

Nadat het voltallige bestuur eindelijk was gearriveerd konden eindelijk de vragen gesteld worden.

Zowel Thijs, Rosa en Hugo komen uit (de afdeling) Leiden. Heeft de afdeling Leiden een coup gepleegd afgelopen congres?

Rosa van der Tas: Nou ja, er zitten maar twee ex-bestuursleden uit Leiden in dit LB. Oh, Thijs komt ook nog uit Leiden. Eigenlijk hadden Hugo en ik het zo naar ons zin, dat we samen besloten door te gaan.

Hugo van Haastert: We gingen er gewoon voor, zonder vooropgezet plan eigenlijk.

worden. Leiden vind ik daarentegen wel gevaarlijk worden.

Welke activiteit zal komend jaar het slechtst bezocht worden?

TD: Dat sjoelen in Friesland, of was het nou Groningen, vast en zeker. Erg veel interesse in die sjoelbak is er niet.

Bas Nijboer: Voor het fusiecongres van het CDJA en JOVD verwacht ik weinig aanloop komend jaar.

Welke afdeling zal als eerst worden opgeheven?

Anita Vink: Brussel denk ik.

Reinout de Vries: Wat is dit nou voor vraag? Wageningen is net opgericht!

Dat vroegen we niet, Reinout.

Tjeerd Dierckxens: Weer zo'n negatieve vraag.

Bram Fokke: Friesland natuurlijk!

AV: Mooi niet! En ja, ik weet dat wij van afdeling Friesland in de minderheid zijn, maar dan doen we maar even niet aan democratie.

TD: Minderheden moeten beschermd

Waarmee zijn jullie omkoopbaar?

BF: Vlees en vrouwen

AV en RvdT: Mannen!

Jeroen Mimpfen: Seks, en dat geldt voor iedereen hier, ongeacht man of vrouw.

TD: En natuurlijk 30 zetels voor D66.

Komt er nog een site van het huidige LB?

Tijds Brandenburg en BF: Wij bouwen een site als wij oud-LB zijn, gewoon om het dan nieuwe LB af te zeiken. Over een jaar dus.

Wie maakt er de mooiste carrière in de politiek?

TB: Om maar even politiek correct te zijn: de voorzitter natuurlijk.
AV en BF: Wij beginnen als catering voor de lunch in de Tweede Kamer om daar een glansrijke carrière te starten. Dan kunnen we in elk geval zeggen dat we elke dag met topfiguren lunchen.
JM: Wie wil daar nou zijn carrière van maken?

Van wie komen als eerst de memoires uit?

RdV: Ik heb een weblog...

BF: Ja, dat moeten jullie wel even noemen, want daar komt namelijk niemand.

RdV: Er zit zo'n teller op waarbij je kan zien hoeveel mensen de site bezocht hebben. Dat zijn er tot nu toe nul dus...

AV en RvdT: Wij komen met een boek over het samenwerken met zeven mannen.

BF: Dat boek zou moeten komen van een bloemrijk persoon binnen dit LB.

BN: Zeker met "ik was het niet, het was de drank" als titel?

We weten dat enkelen van jullie een sterke ideologische inslag hebben, dus: welke politieke kleur heeft dit LB?

JM: Wij bepalen als LB helemaal geen kleur.

TB: Transparant zou wel mooi zijn.

Je bedoelt dat jullie helemaal niet zichtbaar willen zijn?

TD: Nee joh, dan ben je kleurloos. Dat zijn we niet.

BF: Beetje links, beetje rechts... we komen toch weer bij paars uit.

BN: ...met een roze randje.

De banden met D66 loslaten of aanhalen: hoe belangrijk zijn deze banden?

RdV: Die zijn heel belangrijk.

BF: Best belangrijk, vind ik.

JM: Nou ja... Het LB is het er over eens

dat er geen JD afgevaardigde in het bestuur van D66 moet zitten, op Jeroen na.

BF: Het is ons ook niet gevraagd, het kwam voor in een interview met voorzitter Dales van D66 in een blaadje...

Zo maak je geen vrienden bij de redactie Bram.

BF: Zo wordt je medeverantwoordelijk voor het beleid van D66, en dat is niet de bedoeling. De manier waarop het voorgesteld is door Dales is niet juist, en op de huidige manier kunnen we als JD ook invloed uitoefenen op D66.

JM: Aanzitten is wat mij betreft een optie, een soort compromis tussen werkelijk stemrecht krijgen in het bestuur en er afstand van houden.

De bekende discussie laait weer op, waarin de voorstanders toch duidelijk in de minderheid zijn.

Als laatste vraag een keuze: sinterklaas of de kerstman?

Allen, wederom behalve JM: Sinterklaas!

BN: Waar moeten Lange Frans en Baas B anders over zingen?

Uiteindelijk kunnen we wel concluderen dat het een kleurrijk gezelschap is, dit nieuwe Landelijk Bestuur. Gelukkig konden we al de eerste dagen na dit interview Reinout in het NRC terugvinden waar hij samen met zijn CDJA en JOVD tegenhangers zijn beklag deed over de huidige regering. Daarmee gaan we er van uit dat we nog vaak en veel van deze mensen zullen horen. Wij wensen ze dan ook allen succes toe. ➔

Foto: © Michiel Kollner

JD'ers als verkiezingswaarnemers in Azerbeidjaan

Door Thijs Brandenburg en Anja de Vries

Leren jassen, gouden tanden, paternalisme en gelatenheid. Daar zal ons verslag over onze reis naar Azerbeidjaan over gaan. Vier JD'ers, Bram Houtenbos, Luc Vocks, Anja de Vries en Thijs Brandenburg zijn samen met dertig andere afgevaardigden van onze liberale zusterorganisaties en AEGEE afgereisd naar Azerbeidjaan. Activiteiten: kennismaken met de oppositie en jongerenbewegingen, hen vragen naar de toestand van het land, seminars houden over democratie en jongerenwerk, natuurlijk de waarneming van de parlementsverkiezingen zelf en tot slot de rapportage door het houden en bijwonen van persconferenties.

De reis is begonnen door ons met inlezen voor te bereiden op de verkiezingsdag. Diverse rapporten over de stand van het land hebben we verslonden, vooral van de OVSE. Daarin worden onder andere het mediabeleid sterk aangevallen. Stel je voor dat op alle nationale televisiezers de regering voor uren aan het woord is, dat er altijd positief over de regering wordt gesproken in 'het nieuws'. Dat er pro-overheid demonstraties worden gehouden, waarvoor scholen gesloten worden zodat er in ieder geval veel mensen aanwezig zijn, en dat deze urenlang 's avonds op de televisie te bewonderen zijn. Daarnaast hebben we ook gelezen over wat het inhoudt om een waarnemer te zijn. Onafhankelijkheid staat bovenaan. Een waarnemer stelt vragen, maar zal niet interveniëren. Een waarnemer zal geen politieke stelling nemen, anders dan ter bevordering van de democratie. En je leest dat het moet gaan om (1) echte, (2) eerlijke en (3) vrije verkiezingen. Er

moet echt wat te kiezen zijn, de procedure mag geen enkele kandidaat voortrekken en er mag geen intimidatie plaatsvinden van kandidaten of kiezers. Azerbeidjaan heeft daar naar onze observaties op een behoorlijk aantal punten niet aan kunnen voldoen. Op de verkiezingsdag zijn we in groepen van twee waarnemers, een Lada met chauffeur, een lijst van te bezoeken stemlokalen, een felblauw jasje met 'Friends across borders' erop, en soms met een vertaler op pad gegaan. Bij het gemiddelde verkiezingslokaal werden we opgewacht door een haag van leren jassen met gouden tanden. Mannen die een hand krijgen van bijna iedereen die komt stemmen en die ook nog even vertellen wat er ook alweer gestemd moet worden. Als wij ze vragen wat ze doen, komen er smoesjes en soms een waarnemingskaart. Soms weten we ze weg te krijgen, maar we zouden hen gewoon tegenkomen bij het volgende lokaal. Buiten zien we dat minibusjes af en aan rijden om vrou-

wen en dienstplichtigen aan te voeren voor begeleid en - naar verluid - ook betaald stemmen. Binnen is het in sommige gevallen een chaos: te kleine of te drukke lokalen, een vluchtige scan op de onzichtbare inkt (die moet voorkomen dat mensen dubbel stemmen), mensen die meekijken, overijverige officials die aanwijzingen geven, soms verdekt soms overduidelijk. Wel worden we met respect behandeld. Als we vragen stellen over wat dan ook, wordt erop gereageerd en bijna altijd direct vindt er verbetering plaats. Maar aan het eind van de dag zie je de mensen, waar het woord 'corrupt' met hoofdletters op hun voorhoofd staat, steeds meesmuilender kijken, met het gezicht: 'wij hebben toch gedaan wat wij wilden en wij weten dat het resultaat in ons voordeel zal zijn'.

Dat was dan ook terug te vinden in het eindresultaat. De oppositie zou 5% van de zetels krijgen, terwijl dat tenminste 25% had moeten zijn naar onze schatting. Op het platteland (waar wij zaten) was intimidatie voldoende; het paternalisme zit er goed genoeg in. In de hoofdstad verdwenen hele stapels stemmen en zou er zelfs paniek zijn geweest onder de mensen die de verkiezingen 'in goede banen moesten leiden'. De weg naar democratie is weer voor tenminste twee jaar geblokkeerd tot de volgende verkiezingen. Met 5% kan de oppositie zich niet voldoende hard maken, met 25% had het misschien wel gekund...

Wij hebben er veel van geleerd en willen deze kennis gaan inzetten voor de komende waarnemingsmissies. We hebben een land leren kennen van binnenuit, we hebben samengewerkt met onze zusterorganisaties en we weten waar we op moeten letten bij een waarnemingsmissie. Het is goed uit te leggen waarom Jonge Democraten hierbij actief zijn: democratie gaat verder dan onze landsgrenzen en we kunnen, ook al is het maar op kleine schaal, met onze zusterorganisaties in Europa bijdragen aan een verdere democratisering in Oost Europa en voormalige Sovjetunie. Die kans hebben we gelukkig in Azerbeidjaan niet onbenut gelaten. ➤

Foto: © Thijs Brandenburg

Wil je meer weten, ook over komende activiteiten op dit gebied, stuur dan een mailtje naar: bestuur.inco@jongedemocraten.nl

(Letterlijk) Uit het ledenbestand: Marco Brandt

Door Fleur de Groot

Toen hij op het voor hem laatste congres in Den Haag decharge kreeg als Landelijk Penningmeester, dacht Marco dat hij meer vrije tijd zou hebben. Het tegendeel bleek echter waar te zijn. Deze medewerker van ProRail had pas na drie weken tijd voor een interview met de Demo, vanwege activiteiten voor D66 Den Haag en zijn fulltime baan. Eenmaal in gesprek ging het niet alleen over Marco, maar vooral over hoe Marco denkt over de huidige positie van de JD en D66.

In tegenstelling tot andere LB'ers heeft Marco geen ervaring in een JD afdelingsbestuur, maar heeft hij deze ervaring opgedaan in het bestuur van zijn studievereniging. "Ik vind dat de jongere mensen in de vereniging die kans moeten krijgen. Je leert er een hoop van, en eigenlijk was dat ook mijn reactie toen ik het LB gevraagd werd door Peter Luijten. Pas enkele weken voor het congres in Amsterdam heb ik me kandidaat gesteld. Maar nog steeds vind ik dat jongeren voor gaan in dit soort functies." Hoewel hij niet in een afdelingsbestuur heeft gezeten, heeft hij toch een redelijke geschiedenis binnen de Jonge Democraten. In de tijd waarin Commissie Politieke Zaken voornamelijk bedoeld was om een politiek programma te schrijven, was Marco portefeuillehouder van de werkgroep Mobiliteit. Nadat het politieke programma geschreven was, is Marco zich ook gaan richten op het congressteam, waarmee hij twee congressen heeft georganiseerd.

Vier jaar geleden koos hij voor de JD. Allereerst vanwege D66, het beeld waarmee de JD tóch geassocieerd wordt. "D66 spreekt mij aan vanwege de moreel-ethische kwesties, zoals euthanasie en abortus. Op deze punten is D66 een voorvechter. Daarom de JD eigenlijk. Wat mijn liberale houding betreft zou ik me ook thuis hebben gevoeld bij de JOVD, maar toch had ik daar de diversiteit van de JD gemist. Dat is namelijk de kracht van de JD. Bovendien vind ik de rederingen van de JOVD vaak echt te kort door de bocht op sociaal gebied." Nu Marco binnenkort 30 wordt, en dus met ingang van 1 januari lid-af is, wordt hij actief in D66 Den Haag. "Ik ben door de stemadviescommissie voor de komende gemeenteraadsverkiezingen op plek 6 gezet, en daar ben ik heel tevreden mee. Dat hoop ik te handhaven na de ledenstemming. D66 heeft in Den Haag drie zetels, dus de kans dat ik in de

gemeenteraad kom is niet zo groot. Al zou lid worden van de gemeenteraad wel erg druk worden met een full-time baan. Dacht ik van het gepuzzel met tijd af te zijn na het Landelijk Bestuur. Mooi niet dus."

Foto: © Sebastiaan ter Burg (www.ter-burg.nl)

De vraag over de verandering binnen de JD relativeert hij enigszins. "De JD is snel. Veranderingen gaan snel en het geheugen van de vereniging is maar kort. Maar enkele mensen weten wat er op congressen vier jaar geleden is gebeurd. En die veranderingen kunnen positief of negatief zijn, dat ligt maar net aan de persoon die ze doorvoert. Individuele leden kunnen een grote stempel drukken op hoe de JD overkomt en hoe het in elkaar zit."

Het vorige bestuur heeft het best goed gedaan, vindt Marco. "Het oude LB heeft de vereniging goed geprofileerd. De campagne voor de Europese Grondwet, het verhaal rond vergrijzing en solidariteit tussen generaties; het is allemaal goed opgepikt door de media. Dat is positief, en moet absoluut ge-

koesterd worden." Maar dat geen enkel bestuur perfect is, ziet hij ook in. "De JD is een politieke jongerenorganisatie, en is dus idealiter breed maatschappelijk georiënteerd. Onderwerpen als Sociale Zekerheid en Onderwijs worden zeker goed belicht, maar die oriëntatie kan soms toch beter en vooral breder. De JD is een selecte groep, en bestaat uit overwegend blanke, goed opgeleide jongeren. Er wordt voornamelijk vanuit de studentenwereld geredeneerd. Vanuit dat oogpunt vind ik dat de JD vaker de samenleving in mag duiken; Jan Paterotte en Nienke Ruijs zijn met Perspectief, de jongeren van de Christen Unie, naar een bejaardenhuis gegaan. Dat soort dingen zou ik graag vaker zien. Dat initiatief kan heel goed worden genomen door afdelingen en werkgroepen. Het heeft een grote toegevoegde waarde om maatschappelijke items actief bekijken vanuit een andere omgeving dan waar je zelf in leeft."

Natuurlijk komt de D66 ook ter sprake, als eerst de verschillen en overeenkomsten tussen de JD en D66. Het verschil in ideeën valt nog wel mee, maar toch zijn JD'ers liberaler en individualistischer ingesteld dan de leden van D66. "Het laatste congres viel mij vooral het collectivisme op van de oudere leden binnen D66. Ik zou bijna zeggen dat zij nog nét niet de opvatting van het CDA hebben. Van de andere kant valt de kloof tussen generaties bij D66, in vergelijking met andere partijen nog mee. Bijvoorbeeld het CDA heeft veel vergrijzing in de partij. Dat moet voor de jongeren lastig zijn. Het huidige kabinetsbeleid van D66 spreekt jongeren wel aan. De Tweede Kamerfractie zit ook grotendeels op één lijn met de JD. D66 staat voor de uitdaging om heldere keuzes te maken en daarmee naar de kiezer te gaan. De JD moet er voor waken dat D66 niet vervalt in het sluiten van compromissen binnen de partij. Compromissen sluiten doe je tussen partijen na de verkiezingen. Ik ben ervan overtuigd dat heldere keuzes en standpunten een grotere achterban opleveren, en dan zijn de leden en stemmers die je ermee verliest niet erg." En dan komen er in 2007 weer verkiezingen. Is het verstandig om als D66 bij een eventuele linkse coalitie aan te sluiten? "Het hangt maar net af

van de uitslag en de andere partijen natuurlijk. Maar ik ben van mening dat D66 een grote linkse coalitie inclusief de SP in geen geval mogelijk moet maken. De SP haalt elk de motor van het eigen initiatief weg uit de maatschappij en staat mijlenver van D66 af. Maar in een coalitie met bijv. Groen Links en PvdA zouden we veel standpunten uit het politieke programma kunnen uitvoeren. Neem het duurzaamheidsbeleid of de standpunten tegen de bio-industrie, die zouden er in een rechts kabinet nooit door komen. Aan de andere kant wordt nu na de besluiten van de huidige rechtse coalitie de WAO hervormd, de nieuwe zorgverzekering ingevoerd en de liberalisering van de energiemarkt doorgevoerd. D66 is een pragmatische middenpartij en heeft om zijn standpunten te verwezenlijken zowel rechtse al linkse coalities nodig."

De toekomst van de JD is voor Marco heel duidelijk "Het is de JD eigen om een onafhankelijke partij te willen zijn, overigens met subsidiëring. De JD kijkt kritisch naar D66 en dat moet in de toekomst ook gewoon zo blijven. De formele banden moeten niet nauwer worden aangehaald, ook omdat dat is moeilijk terug te draaien is. En daar komt de rol van individuele leden weer terug. Hoe de banden met D66 zullen zijn hangt maar net af van de op dat moment actieve leden." Hij ziet ook

wel een nauwere samenwerking tussen de PJO's "Het afgelopen jaar zijn de CDJA en de JD veel samen naar buiten getreden. Dat kan ook met andere PJO's; de JD is een van de grootste politieke jongeren organisaties, dus wij hebben op dat gebied redelijk veel in te brengen. Al ligt het er maar net aan hoe goed de besturen door een deur kunnen."

En voordat we het gesprek beëindigen met een beschouwing van het oude LB en tips voor het nieuwe LB, komt toch weer het nieuwsitem van D66 ter sprake: het aankomende lijsttrekkerschap, en dan met name de persoon van Alexander Pechtold. "Pechtold is partijvoorzitter geweest heeft recent een paar statements gemaakt, en dat laatste was erg verfrissend. Maar hij wordt te vanzelfsprekend gezien als de nieuwe lijsttrekker. Dat vraagt namelijk meer dat verfrissende statements. Een lijsttrekker moet een generalist zijn, dus van alle markten een beetje thuis. Dat herken ik bij Dittrich en ik hoop dat Pechtold de kans aangrijpt om dat ook te tonen. Mensen laten zich te veel leiden door charisma en leiderschap, in plaats van de inhoud. D66 moet durven kiezen voor de inhoud. Als laatste nog over de oude en nieuwe LB's. Wat is er goed gegaan, en wat moet het nieuwe LB oppikken of beter doen? "Sociale Zekerheid en de discussies met de vakbonden zijn goed geweest van

het oude LB. De JD heeft zich daarmee goed profileert, en het is duidelijk overgekomen. Maar je kunt daar niet oneindig op verder borduren, omdat je dan het risico loopt gezien te worden als als een actieclub met hoogopgeleide jongeren die zich alleen maar bezighouden met vergrijzing. Gelukkig hebben we nog veel meer gedaan, bijvoorbeeld rondom de Europese Grondwet. Het nieuwe LB zou Milieu tot speerpunt kunnen maken, na het opstarten van de succesvolle werkgroep Milieu. Ook het debat over Europa heeft nieuwe impulsen nodig, niet zozeer qua inhoud, maar vooral qua proces. En het is absoluut noodzakelijk om D66 te dwingen heldere keuzes te maken. Verder moet er voeling met de maatschappij blijven: op straat praten met mensen, verder kijken dan je eigen groep. Dat zul je ook nodig hebben als je een campagne rond de gemeenteraadsverkiezingen wil organiseren. Er is veel te leren als zaken worden bekeken vanuit een ander oogpunt. JD'ers moeten niet klakkeloos ideeën van D66 overnemen, maar als sprekers juist ook mensen met een andere mening uitnodigen. En niet altijd partijpolitiek gebonden, neem bijvoorbeeld columnisten die de maatschappij bekijken uit een andere, frisse hoek. Ik heb veel vertrouwen in het nieuwe bestuur. En Reinout heeft al landelijke bestuurservaring opgedaan en dat kan hij nu mooi laten zien als voorzitter." ➤

Handel als sleutel tot ontwikkeling

Door *Stefan van der Esch*, Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking

Met de vergadering van handelsministers in Hong Kong van 13 tot 18 december is het dit keer buigen of barsten voor de World Trade Organization (WTO). De Doha Ontwikkelingsronde, waarin afspraken worden gemaakt over de wereldhandel, komt dan in een cruciale fase. De onderhandelingen richten zich vooral op de ontwikkeling van de armste landen door middel van handel. Belangrijkste punt hierin is de handel in landbouwproducten, een sector die hevig beschermd wordt door veel westerse economieën, de EU voorop.

Handel als sleutel

De internationale handel groeit bliksemsnel. China en India zijn voorbeelden van landen die sterk groeien, en die groei wordt vooral gestimuleerd door hun internationale handel met het rijke westen en de wereldmarkten. En door deze sterke economische groei gaan nu en in de toekomst ook miljoenen van de armste mensen ter wereld

genieten van een hogere levensstandaard. Export van producten, handel tussen landen, vergroot de afzetmarkt voor de producten van een land en biedt daarmee meer mogelijkheden en efficiëntie op het gebied van productie, uitwisselen van technieken, en het versterken van industrieën. Het vergroot dus de inkomsten van een land, waardoor de mogelijkheid ontstaat om

de bestaande productie uit te breiden met ingewikkeldere processen en de productie wordt daarmee gestimuleerd. Handel is dus een sleutel tot ontwikkeling en het lijkt dus logisch dat ontwikkelingslanden dezelfde ruimte krijgen op de internationale markten als de rijke landen. Hier schort het echter aan. De belangrijkste producten voor ontwikkelingslanden zijn namelijk vaak agrarische producten, in tegenstelling tot de rijke landen die vooral duurdere industriële producten exporteren. De tarieven op agrarische producten echter, liggen vele malen hoger dan die op industriële producten. De Europese Unie bijvoorbeeld, heeft voor de komende onderhandelingen voorgesteld om het maximum tarief op agrarische producten op 100

procent te stellen, als het tarief op industriële producten maar op 15 procent gezet wordt. Met andere woorden: een koffieboer uit Latijns Amerika moet om zijn koffiebonen te importeren in Europa 100 procent importbelasting betalen. Zonder een oneerlijke machtsverdeling zou zo een voorstel natuurlijk belachelijk lijken.

Ontwikkelingslanden

Tarieven op import zijn niet de enige manier waarop ontwikkelingslanden worden gehinderd. Subsidies aan boeren in rijke landen zijn zo hoog dat zij hogere kosten kunnen maken dan de boeren in ontwikkelingslanden, en zelfs zoveel kunnen produceren dat ze het overschot op de wereldmarkt kunnen dumpen. De prijzen die ontwikkelingslanden kunnen krijgen voor hun producten worden dus gedrukt door deze oneerlijke concurrentie. Deze handelsverstoringen hebben voor de economie van een ontwikkelingsland gevolgen op de korte en de lange termijn. Op de korte termijn komen boeren in problemen door te lage prijzen voor hun producten, veroorzaakt door dumping, en is hun markt kleiner omdat ze niet kunnen exporteren naar rijke landen. Op de lange termijn ervaart een ontwikkelingsland vooral een verstoring van haar productie. Bijvoorbeeld: wanneer Europa de import van suiker belemmert om haar eigen suikerbieten te beschermen en de import van tabak wel toestaat, zal een land als Jamaica, dat eigenlijk veel voordeliger suiker kan produceren dan tabak, zich niettemin meer gaan richten op de productie van tabak. Zodra er veranderingen optreden in de mate van bescherming van producten in de EU heeft dit gevolgen voor het type product dat ontwikkelingslanden produceren. Het omgekeerde is natuurlijk ook waar: bewegingen richting meer vrije handel van ontwikkelingslanden naar Europa hebben hetzelfde effect. Hetzelfde geldt voor een ander belangrijk gegeven in de internationale handel; dat van handelspreferenties. Handelspreferenties worden door rijke landen aan de armste ontwikkelingslanden toegekend, en verlenen het recht om geen tarief te betalen. Dit lijkt heel mooi, maar het verstoort de productie van een ontwikkelingsland op dezelfde manier als hierboven beschreven, terwijl ze vaak ook niet gelden voor ontwikkelingslanden die al iets verder zijn maar nog steeds niet op eigen benen kunnen staan. Kortom, elke verande-

ring in het internationale handelsregime heeft aanpassingen tot gevolg; een ontwikkelingsland kan deze echter veel moeilijker incasseren dan een rijk land. Een laatste hindernis, maar zeker niet de minste, is de aanwezigheid van steeds hogere tarieven voor steeds verder bewerkte producten; ook wel tariefescalatie genoemd. Het tarief op cacao ligt bijvoorbeeld lager dan dat op verwerkte cacao (bijvoorbeeld chocola). Verwerkte producten leveren vaak wel veel meer inkomsten op, omdat er meer waarde aan toe is gevoegd door de bewerking. Tariefescalatie bevoordeelt dus verwerkende producenten in rijke landen, terwijl het ontwikkelingslanden hindert bij het opbouwen van een industrie die gebaseerd is op hun primaire exportproducten.

Foto: © Michiel Kellner

Vormalig portefeuillehouder Jeroen "Mimp My Workshop" Mimpen leidt de druk bezochte workshop 'Banaan!' tijdens het Introweekend Najaar 2005.

Fortress Europe

De paradox van het bestaan van deze handelsverstoringen is dat het land dat subsidies verstrekt en tariefmuren opwerpt hier zelf het grootste slachtoffer van is. Allereerst kost het verstrekken van subsidies in de EU aan boeren miljarden euro's per jaar, op te brengen door de belastingbetaler. Daarnaast is de consument de dupe van de prijzen die kunstmatig hoog worden gehouden. De importheffingen uit de tarieven compenseren maar een fractie van deze kosten. Klaarblijkelijk kunnen boeren (nog geen 2 procent van de Europese beroepsbevolking) een enorme druk uitoefenen en landbouw is traditioneel een emotionele factor in Europese politiek. Andere argumenten zijn die van voedselzekerheid en kwaliteit. Regulering maakt controle hierop mogelijk, maar is geen rechtvaardiging voor het opwerpen van tariefbarrières en het dumpen van overschotten. Het traditionele belang van de agrarische sector kan op betere manieren worden beschermd, bijvoorbeeld door het

vinden van andere mogelijkheden. Een voorbeeld hiervan is geleidelijke overgang van boer naar natuurbeheerder.

WTO

Het grote verschil in de tarieven die de handel beperken tussen agrarische en industriële producten ligt voor een deel aan de scheve verhoudingen in de WTO en andere internationale organisaties als het IMF en de Wereldbank. Omdat rijke landen deze organisaties vaak sponsoren hebben zij een onevenredige invloed, nog vergroot door hun mogelijkheid van het toekennen van ontwikkelingsgelden. Daarbij komt voor ontwikkelingslanden het tekort aan inhoudelijke kennis op het gebied van de WTO dossiers, vaak door een gebrek aan geld voor vertegenwoordigers.

Ontwikkelingslanden hebben vaak ook verschillende belangen en kunnen zich daardoor ook minder krachtadig opstellen. Deze internationale organisaties zien handelsliberalisatie vaak als meest probaat middel tot de ontwikkeling van ontwikkelingslanden. Hulpverlening worden dan ook vaak gekoppeld aan de verplichting om de grenzen open te gooien voor internationale handel. Hierbij wordt echter vergeten dat ontwikkelingslanden vaak een groot deel van hun inkomsten betrekken uit importheffingen, en daarnaast hun eigen producten op de wereldmarkt niet eens aan de rijke landen kwijt kunnen raken door handelsbarrières.

Aanpak

Wat moet er nu dan gaan gebeuren? Om te beginnen zullen de overheden van de rijke westerse landen in moeten zien dat ze de eigen consument en belastingbetaler in de vingers snijden met hoge barrières voor voedselproducten. Het belang van de agrarische

industrie voor Europa kan ook op minder storende manieren worden beschermd. Daarnaast zullen de rijke landen het belang van een vrijere handel in agrarische producten voor de ontwikkeling van de armste landen moeten erkennen. De aanpassingen die handelsliberalisering zullen vereisen in ontwikkelingslanden zullen moeten worden gesteund door het westen, op financieel en technisch gebied, om eindelijk een houdbare economie op te bouwen die niet afhankelijk is van de grillen van westerse landbouwministers. Het belangrijkste is echter dat er wordt afgestapt van het 'voor wat hoort wat' idee. Nu eisen rijke landen compensatie van arme landen op het gebied van vrijhandel (bijvoorbeeld vrije toegang tot een ontwikkelingsland voor machines) voor concessies op landbouwgebied, en wordt dit beleid aangemoedigd door het IMF en de Wereldbank. Vergeten wordt echter dat de rijke landen ook zijn begonnen met het beschermen van hun jonge industrieën en het heffen van belastingen op import als inkomstenbron. De grenzen gingen pas later open, op het moment dat de infrastructuur (bijvoorbeeld het bankwezen en de wetgeving) voldoende was. De insteek moet zijn dat handelsliberalisatie door rijke landen een uiterst effectieve manier is van ontwikkelingshulp. Het stelt ontwikkelingslanden in staat om *zelf* hun productie uit te bouwen, een industrie te ontwikkelen en inkomsten te verwerven.

Kortom...

...een uiterst effectieve manier om een ontwikkelingsland te helpen zich zelfstandig en vrij van buitenlandse afhankelijkheid te ontwikkelen is unilaterale handelsliberalisatie door de rijke landen, en dan in het bijzonder op het gebied van de landbouw- en voedselproducten. Dit is een koers die Nederland dient te volgen bij het aanwenden van haar invloed; binnen de EU en internationaal. Het tonen van durf door maatregelen voor te staan waar niet direct iets voor terug ontvangen wordt, maar die op termijn het beste zijn voor ontwikkelingslanden en rijke landen samen.

De werkgroep Ontwikkelingssamenwerking is actief sinds begin juli 2005. Het eerste onderwerp waar de werkgroep zich op heeft geworpen is vrijhandel. Voor meer informatie aangaande dit artikel of de werkgroep kun je contact opnemen met de portefeuillehouder, Stefan van der Esch, op ph.os@jongedemocraten.nl

Niets te verbergen, niets te vrezen?

Door Elze 't Hart en Alexander Scholtes

De Commissie Politieke Zaken bruist van de politieke activiteit; bestaande werkgroepen komen met interessante voorstellen en opvallende activiteiten, en een aantal leden heeft het initiatief genomen om nieuwe werkgroepen op te starten. Binnenkort zal ook de nieuwe werkgroep terrorisme van start gaan, waarin je felle discussies kunt verwachten over de spanning tussen veiligheid en vrijheid, de grenzen aan privacy, concrete voorstellen van de overheid en politietop en meer!

Het debat over terrorismebestrijding en al dan niet benodigde vrijheidsbeperkende maatregelen lijkt eindelijk te gaan leven. Tot nu toe wisten voorstanders van vrijheidsbeperkende maatregelen critici iedere keer weer te verlammen met het argument dat nieuwe tijden nieuwe maatregelen vereisen, en met het motto "wie niets te verbergen heeft, heeft niets te vrezen". Amper discussie dus, met als gevolg dat er steeds makkelijker werd gedacht over het inperken van de privacy en vrijheid van mensen. Maar na het moeiteloos invoeren van de ID-plicht en de zeer beperkte discussie over slotgrachten, de meldplicht en het verbod op godslastering hebben het voorstel voor een verbod op apologie en de verschillende ideeën over een apart wetboek voor terrorisme toch wat stof doen opwaaien. Helaas lijkt het erop dat zorgvuldigheid en rationaliteit bij bepaalde politici nog ver te zoeken zijn.

Dat is zeer kwalijk, want vrijheid is geen begrip waar men lichtvaardig mee dient om te gaan. Politieke en maatschappelijke vrijheid is niet iets wat mensen van nature bezitten, maar iets wat hen kunstmatig moet worden gegeven. De bekende verlichtingsfilosoof Montesquieu schreef al in zijn *De l'Esprit des Lois* dat vrijheid het gevolg is van wetten, van een bepaalde maatschappelijke ordening. Uit dit type denken komt onder andere het idee van de rechtsstaat voort, dat samenhangt met het ideaal van de democratie. Een democratie kan alleen functioneren wanneer mensen zich vrij kunnen ontwikkelen, hun eigen mening kunnen vormen, kortom: kunnen emanciperen. Juist privacy is een belangrijke voorwaarde voor emancipatie, omdat het ervoor zorgt dat mensen beschermd worden tegen ongewilde

en diepgaande manipulatie van de eigen ontwikkeling door anderen: personen, instellingen en ook de overheid. Vrijheid en privacy vormen derhalve de basis voor het functioneren van een democratie, en de rechtsstaat moet die vrijheid garanderen. Het is dan ook belangrijk om bij al die voorstellen te kijken naar de effectiviteit en naar de mate waarin zij eventueel de rechtsstaat ondermijnen. Nog veel belangrijker is het echter om te kijken naar het totale plaatje: wat is het gezamenlijke effect van al die verbrokkelde plannen op de rechtsstaat en de democratie?

Onlangs werd Samir A. door het Haagse gerechtshof in hoger beroep vrijgesproken. De rechters twijfelden niet aan de terroristische intenties van de verdachte, maar oordeelden dat de voorbereidingen "in een zodanig pril stadium en zo onbeholpen en primitief" waren dat daar geen reële dreiging vanuit ging. Het bleef dus beperkt tot "gedachten en intenties", en die zijn niet strafbaar volgende de Nederlandse wet. Politiek Nederland kon niet snel genoeg reageren: zo noemde CDA-fractievoorzitter Verhagen het vonnis "onacceptabel" en kondigde hij aan de wet te willen wijzigen. Geert Wilders en de PvdA zijn dat met Verhagen eens. Veel geschreeuw dus, en dat doet vrezen dat bepaalde politici ook nu weer met ondoordachte voorstellen komen. Verrassend genoeg was het CDA-minister Donner die tot voorzichtigheid maande: "Als we mensen veroordelen enkel en alleen om wat ze denken of zeggen te gaan doen, dan maken we in ons rechtssysteem een heel fundamentele stap". Laten wij Jonge Democraten eenzelfde voorzichtigheid betrachten in deze discussie van formaat!

Heb je interesse in de nieuwe werkgroep terrorisme, stuur dan een mailtje naar terrorism@jongedemocraten.nl

Niet wachten tot het te laat is...

Over de noodzaak van innovatie in het onderwijs

Door Friedolien de Fraiture

Als gevolg van een lage innovatiekracht benut Nederland op dit moment haar menselijk en economisch potentieel onvoldoende. Daarom heeft de Nederlandse overheid in 2004 het Innovatieplatform in het leven geroepen. Hiervan zien we in het hoger onderwijs echter niet veel terug. Ruimte om nieuwe onderwijsmethoden te bedenken is er voor docenten niet. Het hoger onderwijs is steeds meer gericht op concurrentie met het buitenland. Zonder ruimte voor innovatie kan Nederland niet voldoende toponderwijs bieden. Dit artikel is een aanzet tot een discussie hierover.

Een veranderende maatschappij

Onder invloed van verschillende maatschappelijke, economische en technologische ontwikkelingen is de maatschappij onderhevig aan veranderingen. Er wordt echter geen actief vernieuwingsbeleid gevoerd in het hoger onderwijs. Universiteiten werken gebrekkig samen met de maatschappij. Naast theoretische kennis zouden zij meer met hun voeten in de maatschappij moeten staan om de vorming en toepassing van kennis te ontwikkelen. Het toepassen van nieuwe kennis zorgt voor een betere benutting van het economisch en menselijk potentieel. Echter, een actief vernieuwingsbeleid wordt niet nodig geacht vanwege de goede naam van instellingen, of het is niet mogelijk vanwege organisatorische of financiële redenen. Er zijn veel docenten die de inhoud van hun onderwijs haast niet herzien. De maatschappij verandert, maar het onderwijs aan de mensen die (straks) werken in deze maatschappij verandert nauwelijks.

Geduchte concurrentie of niet?

Het Nederlandse hoger onderwijs moet concurreren met het hoger onderwijs van buitenlandse universiteiten. Er moet dan wel gezorgd worden dat er ook geconcurrereerd kan worden. In het bedrijfsleven, waar internationale concurrentie ook centraal staat, is innovatie een centraal onderdeel. Op allerlei manieren wordt geprobeerd om met nieuwe technieken te komen om de concurrentie voor te blijven. Bij grote bedrijven wordt er extra tijd ingeruimd om nieuwe projecten te ontwikkelen. Wanneer er geen vernieuwing ontwikkeld wordt verliest men de concurrentiepositie. Als we naar het onderwijs kijken, zien we juist dat docenten steeds minder tijd krijgen om hun lessen voor te bereiden en te vernieu-

wen. Soms wordt er wel de intentie om te innoveren in een plan verwerkt, maar veel ziet men hier niet van terug.

Grenzen verder verleggen dan 1 cm

Vernieuwend bezig zijn is niet grensverleggend in Nederland. Onder onderwijsinnovatie wordt te vaak alleen maar verstaan dat er meer gebruik wordt gemaakt van technische innovatie. Voorbeelden hiervan zijn het een keer online staan van een college of het groeiende gebruik van blackboard. Dit is niet voldoende voor het bieden van toponderwijs, dit is hooguit het verschuiven van grenzen met 1 centimeter. Inhoudelijke en methodologische innovatie spelen geen centrale rol in het onderwijsbeleid. Het Nederlandse hoger onderwijs moet een voorloper worden in vernieuwend en kwalitatief goed onderwijs. Innovatie moet ervaren worden als een noodzaak.

Prikkelen

Op dit moment zijn er weinig structurele prikkels voor innovatie of voor het monitoren van innovaties elders. Docenten innoveren voornamelijk omdat ze dat zelf willen. Er moet meer ruimte voor docenten komen om nieuwe en betere onderwijsvormen te bedenken en hiermee te experimenteren. Essentieel hierbij is ook een mentaliteitsverandering. Sommige docenten zijn niet bereid of niet in staat hun onderwijs aan te laten sluiten op de onderwijsbehoeften van studenten. We moeten van onderwijskwaliteit een prioriteit maken. De mogelijkheden tot selectie en aansturing van docenten moeten wellicht verscherpt worden. Wanneer je naar buitenlandse topuniversiteiten kijkt zie je dat de bereidheid tot innoveren van docenten een belangrijke voorwaarde is. Pas dan kan de staf innovatie echt faciliteren.

Voorlopers

De overheid en het bestuur van universiteiten en hogescholen moeten ruime voorwaarden scheppen voor onderwijskundige experimenten. Een topuniversiteit als Harvard geeft veel meer ruimte aan experimenteren en stimuleert de ontwikkeling van nieuwe methoden van lesgeven. Dit heeft onder andere geleid tot de ontwikkeling van probleemgestuurd onderwijs: de beroemde "Harvard case method". Er worden cases beschreven door verschillende docenten uit verschillende disciplines die het probleem aanscherpen en belichten vanuit verschillende invalshoeken. De stof wordt op die manier uitdagend benaderd, geeft vele inzichten en zorgt voor een hoge kwaliteit van opleidingen. Wellicht zullen Nederlandse universiteiten zich nooit kunnen meten met Harvard, toch zou dit meer ons streven moeten zijn. Er moet minimaal een actief beleid zijn, gericht op het inventariseren van innovaties in het hoger onderwijs elders, zodat we deze innovaties over kunnen nemen in ons hoger onderwijs.

Visie en actie

Er moet in Nederland nu echt actie ondernomen worden om het hoger onderwijs op het gewenste niveau te tillen. Er is nog geen visie over de innovatiedoelstellingen die consistent is met een algemene ontwikkelstrategie om van Nederland een hoogwaardig innovatief kennisland te maken. Er moet een visie komen met een uitgekende doel-middel relatie. Hoe gaan we in Nederland zorgen voor innovatief vernieuwend en actueel onderwijs? Wat moet daarvoor gebeuren? Hoe zouden we de structuur of mentaliteit moeten veranderen? Hoe komen we tot daadwerkelijke actie? Welke middelen moeten ingezet worden op korte termijn?

Aan de gang

Met onderwijsinnovatie moet je niet wachten tot het nodig is. Dan is het namelijk te laat. Daarom is het goed om binnen de JD de discussie te starten hoe we deze innovatie in Nederland het beste op gang kunnen brengen. Wat is er nodig? Wat moeten we doen? De JD moet staan voor een sterker, doelgericht en vernieuwend onderwijsbeleid, zodat we in deze veranderende wereld met veel concurrentie onze positie kunnen behouden en versterken. ➤

De Voorzittershamer

Door Reinout de Vries

Na maanden hard werken, discussiëren, aan workshops meedoen en schrijven was het op 5 november eindelijk zover. Het toekomstpamflet van de Jonge Democraten was klaar en op het congres van D66 in Delft mocht ik dat als kersvers voorzitter aanbieden aan de voorzitter van D66, Frank Dales. In mijn speech gaf ik aan

hoe sociaal-liberale politiek volgens mij gevoerd moest worden en op welke thema's D66 zich volgens mij moest richten. Ik heb mij daarvoor zoveel mogelijk gebaseerd op de uitkomsten van de Toekomsttour en op het uiteindelijke pamflet.

Ook de Toekomstenquête had ik meegenomen in mijn speech. Jullie gaven aan dat het optreden van D66 nu gemiddeld een kleine zes kreeg. Ik noemde dat in mijn speech om de verschillende D66-politici tot hogere krachten te stuwen, maar de aanwezige journalisten pikten dit juist op met het idee: "De Jonge Democraten zijn negatief over het optreden van D66". Wel, het was nog net voldoende, dat wel, maar erg positief was de enquête inderdaad niet.

Mijn eerste drie weken als voorzitter waren daardoor redelijk druk. Naast alle drukte door het hebben van een nieuw bestuur, kreeg ik na het D66-congres ook mensen van NRC Handelsblad en TROS Kamerbreed aan de lijn, die wilden weten wat ik wel niet van D66 en het kabinet vond. Wel, natuurlijk was ik kritisch, in de peilingen staat onze moederpartij sinds de komst van Peter R. de Vries op drie zetels en daar moet wat aan gebeuren – liefst voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Wat dat betreft scheelt het dat de PRDV in ieder geval niet zal meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen, want zijn programma lijkt op veel punten op dat van D66. Het enige afwijkende punt is dat PRDV niet zoveel heeft met privacy en dergelijke. Een DNA-databank voor alle Nederlanders is voor hem geen probleem. Laten we ons daar nu verre van houden, want D66 is een partij die persoonlijke vrijheden en

privacy hoog in het vaandel heeft staan. Dat was veertig jaar geleden zo en dat is nu nog steeds zo.

Het lijkt er toch op dat D66 het moeilijk gaat krijgen bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart en de Tweede Kamerverkiezingen in 2007. Het kabinet zal – als alles goed gaat – nog ongeveer anderhalf jaar hebben om het beleid uit te voeren dat zij wenselijk achten en dat zal dan ook verkocht moeten worden. D66 mag best een keertje op zijn strepen gaan staan als het om échte D66-punten gaat zoals persoonlijke vrijheden, onderwijs en milieu. Daarop kan D66 de onderscheidende factor in dit kabinet zijn!

Maar het is alweer bijna 2006 en dus zijn deze dagen in december ook een mooi moment om terug te kijken op wat bereikt is het afgelopen jaar. De Europese Grondwet is helaas afgewezen, ondanks de grondwetcampagne van de JD. We hebben een jongerenzetel het gebouw van de Sociaal-Economische Raad binnengedragen. We hebben meer media gehaald dan in de afgelopen 21 jaar van ons bestaan bij elkaar en zelfs mensen in Japan en Finland weten nu van het bestaan van de JD, al heeft men daar waarschijnlijk het vermoeden dat we een onderhoudsvereniging voor caravans zijn.

Het volgende jaar liggen er nog meer kansen om uit te buiten. We kunnen invloed krijgen op de politiek, zoals we ook al hebben gezien bij de Dittrich-bonus, die mede dankzij onze lobby erdoor kwam in de Tweede Kamer, en afdelingen en commissies zullen moeten bloeien als nooit tevoren. Daarnaast moet er een geweldige campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen opgezet worden, waarin we onze eigen punten duidelijk maken.

Op het afgelopen D66-congres wonnen de Jonge Democraten de aspergebokaal, die ieder jaar wordt uitgereikt aan de organisatie binnen of gelieerd aan D66 die de beste campagne heeft opgezet. Wij kregen hem voor de Grondwetcampagne. Ik hoop van harte dat we hem volgend jaar niet weer winnen, maar dat D66 zelf zo'n sterke campagne neerzet dat de gemeenteraadsverkiezingen een succes worden voor de sociaal-liberale politiek. Dan rest mij nog om jullie allemaal prettige feestdagen en een gelukkig en sociaal-liberaal 2006 toe te wensen!

**Zorg jij dit keer voor
een doorbraak?
(in de discussie!)**

PI-weekend 2006

**Inschrijving geopend!
11-12 februari 2006**

Ben jij geïnteresseerd in de politieke inhoud?

(Natuurlijk, anders was je geen JD'er...)

**Meld je dan nu aan voor het komende
Politiek Inhoudelijk Weekend (PI-Weekend)
op 11 en 12 februari 2006 in Hulshorst en
bepaal de koers van de Jonge Democraten!
Aanmelden kan via www.jongedemocraten.nl**